

12

قرنها، المصحح

TDVISAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.237.1

احیاء و کتابت اسم کی آوردیم جنت ابرو که مؤلفی صاحب
تعیین سرت تکثیر (حقوقه اداره) معنی معارفی و تفسیری
علی و حقوق اللب بولیفی کوزم آتک و نظریاتی ایضا
تیریکزه جنت ابرو رسد

تعیین انفس حیات و کتابت ابرو مؤلفی رکله
مادنا مذحی در سدا استو بیروتی عیناً
و در آنفلویدیک دم نقل انسه اللقبی فلوربری
لازمی در یکر سیدره نهجه اندر

کلام دروا آر سببنایف وبا دروا یونین
ربرنی تعلیم نایود اولو ایستحققی یک الوه
بند تب انفس اللوه بزم بولکه حقوقه سبب
دقوم چه بر فرد بو قدر، بنجوه در سیک

چونکه حقوقه سبب ایکی نوعدر : برسی حقوقه
سبب اوله ، دیگره حقوقه سبب ها ایچدر
حقوقه سبب ها چه هردو تک اوله ساره ایله
اوله روابط و ناسبانی ناطقدر . بولکا دیگر بر تبصره
تعارف ، اوردر (حقوقه دول) دیرلر

حقوقه سبب اوله در الله اهالی جنی کی
واظ فانویه و نظریه بی سببه در . بو حقوقه سبب
افله رضی ایچیه نغمدر . باهود تقسیم اللوز
ایته ایلم بونی هدر نرسد بیلور سله نظره
نقد اوله هر شیعه بولید تعریف ایدر . بعضه شباهه تعریف
ولا جبرندی در نسیقا ایضاً اینکه اقتداری و ایله
فی و ایضا ایله . طلبه سنی لازم اوله مدلمات ایله تقییه
یالینور سدا نلام ابراد ابردر . فقط بولکه حقوقه سبب

نوعیم ولبه
بویج برکتی برم فوطی غرابکی آدم . زانا با فوده بالقبو
مرم لیدر . ولیک ماسکی کلمه بریدر
هره بوزوی سیدرک اولدر تو ستم و ماسکی آهوب بر اشتباه
مقاوت بر اندازانه یوزوه کوزوه سوردم

ترغیب سابرین ، یاسر ایله به بر ایبرم سوز
سه اولمک . بکا اولدر آره سیک بگری نیایک
لفظ سه سابرین آکا تقدم ایترک

رها غری ماسکی بنه نس مانتغ حیفا تسمه اللهنک
حالی بهجیه سکر کوزریش و آندو اغری ، کذیکه کنه بولکینه
دولسوزمه کبر یکلده جنت اولدر . هدر طلمه اولدر سوز لیدی
« ما سابه ولیه بدمه بیک اسمه و بودجه در فلی ایبرتسمه
توتلی بر شکل آلر » دیری . یکدیگره مخر ایکی قراد سده
برینک بولید برعلک کوزریدی طوریشنی کا تعریف ایله مع
فولخرانه بیه اوله آتی حدف نظره اظهار عجز ایدر

بنم رضی تبویج بیا تانر اللهم سبام افهام نسه لاسر بیه
او آندو قیامک هایرینک کی هلیت رضی بر ملک سلطه
ینه یک لذتی ایدی . لطف عواید اده سابه نیبا سانه
بیر لکدر . هر حاله بضمه طلمی انسابله کوزریدی
مأول ابرم او والده بیه کا فان سوزوه سیدره
رازه صکر بکا لکدر سکه کیر ایام صرف کوزریدی ایچیه کلک

14
12

Nûr-ı aynım Velîd

Bu sabah bir mektubunu bir de fotoğrafını aldım. Zâten yataktan kal-
kub da yüzümü yıkarken müjdelediler. Velîd'in resmi gelmiş dediler. Hemen
yüzümü silerek odama koşdum ve resmini açub bir iştiyâk-ı mukavemet ber-
endâzâne ile yüzüme gözüme sürdüm.

N^e garîb müşâhebet 22 yaşında iken ben ne idiysem şimdi de sen o
sun. Bana evlâdım arasında en benzeri Ziya (Ebuzziya Tevfik Bey'in en
büyük oğlu. Öl. 1896) idi fakat sen müşâhebetde ana takaddüm etdin.

Daha garîbi resmî 904 senesi Martında çıkartmış olduğun halde bir
buçuk sene sonra gönderişin ve andan garîbi de kendine benzemediğinden
ve bu suretle beğenmediğinden bahsedişindir. Hele Talha (Ebuzziya Tevfik
beyin ikinci oğlu. Öl. 1921) o kadar memnûn oldu ki "Mağallahh Velîd ben-
den büyük olmuş vücûdca irilişmiş kuvvetli bir şekil almış" dedi. Yekdi-
ğerine mütehassir iki kardaş^{dan} birinin böyle bir halde gösterdiği tav-
r-ı beşâseti sana ta'rîf edemem. Fotoğrafı bile öyle ânî hisleri nakilde
izhâr-ı acz eder.

Benim nasıl müteheyyc veya müteessir olduğumu simâm ifhâm etmiş ol-
sa bile o anda kalbimin çarpmasındaki hâlet dahi mühlik bile olsa yine
pek lezzetli idi. Lûtf-i Hak ile inşallak karîben muanakamız müyesser
olur. Her halde yakında Talha'yı İstanbul'a göndermeği me'mûl ederim. O
vâlidesiyle sana kavuşsun. Sen de berâber sonra bana gelirsin--Geçer
eyyâm-ı hasret göz yumub açmak kadar geçmez.

(Hayat ve Kitaplar) ismindeki eserden bahsederken müellifi Ahmed
Şu'ayb'ın sizin mektebde (Hukuk-ı İdâre) mu'allim mu'avini olduğundan
mu'allimi Hakkı Bey olub bulunmadığı günlerde anın vazîfesini îfâ etdi-
ğinden bahs ediyorsun.

Şua'yb Efendi Hayat ve Kitaplar eserini müellifi değil âdetâ müter-
cimidir. Meselâ İpolit Ten'i aynen (Revü Ansiklopedik) den nakletmiş ol-
duğu gibi Floberleri da diğer şeylerden tercüme etmiştir.

Gelelim Druva Administratif vayâ Druva Politik derslerini ta'lime
me'mûr olanlara. İster Hakkı Bey olsun, ister Şu'ayb Efendi olsun bizde

14 .
bugün Hukuk-ı Siyâsiye okudacak bir ferd yokdur.Niçün dersin :

Çünkü Hukuk-ı Siyâsiye iki nevi'dir : Birisi Hukuk-ı Siyâsiye-i Dâhiliye, diğeri Hukuk-ı Siyâsiye-i Hâricîyedir.

Hukuk-ı Siyâsiye-i Hâricîye her devletin düvel-i sâire ile olan revâbit ve münâsebâtını nâtıktır.Buna diğeri ~~taxk~~ bir ta'bîr ile "Müte'arîfi" odur (Hukuk-ı Düvel) derler.

Hukuk-ı Siyâsiye-i Dâhiliye devletle ehâlîsi beynindeki revâbit-ı kaanûniye ve nizâmîyeyi mübeyyindir.Bu Hukuk-ı Siyâsiye-i Dâhiliye dahi ~~ikiye münkasemdir~~ ikiye münkasemdir.Yâhud taksîm olunur.

İşte oğlum bunu Fıransızca bilübdede lisânına nakle muktedir olan her şahıs böyle ta'rîf eder.Ba'zı şâyân-ı tefsîr olan cihetlerini de tevsi'an îzâh etmeğe iktidârı var ise anı da îfâ eyler.Talebesini lâzım olan ma'lûmat ile takvîyeye çalışır.Meseller filân irâd eder.Fakat bununla Hukuk-ı siyâsiye.....

(Bu belgenin bundan ötesi ele geçmemiş bulunmaktadır)

5
TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 28.2373

Konya 27 Ağustos 1905

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.237.4

Gözümün Nuru Velid.

Bu sabah bir mektubunu, bir de fotoğrafını aldım. Zaten yataktan kalıp da yüzümü yıkarken müjdelediler, "Velid'in resmi gelmiş." Dediler. Hemen yüzümü silerek odama koştum ve resmini açıp direnci ortadan kaldıran bir özlemle yüzüme, gözüme sürdüm.

Ne garip benzerlik...22 yaşında iken ben ne idiysem, şimdi sen osun. Çocuklarımın arasında bana en benzeri Ziya (1) idi, fakat sen benzemede ondan ileriye geçtin.

Daha garibi, resmini 1904 yılı Mart ayında çektirmiş olduğun halde bir buçuk yıl sonra gönderişin ve ondan da garibi ise onun kendine benzemediğinden ve bu yüzden beğenmediğinden bahsedişindir. Hele Talha (2) o kadar sevindi ki "Maşallah Velid benden büyük olmuş, vücutça irileşmiş, kuvvetli bir görünüş almış" Dedi. Birbirlerine hasret iki kardeşten birinin böyle bir durumda gösterdiği neşe halini sana sana anlattım. Fotoğrafı bile böyle birdenbire doğan duyguları nakletmekte aciz gösterir.

Benimmasıl heyecanlandığımı veya etkilendiğimi yüzüm anlatmış olsa bile, o anda kalbimin çarpmasındaki hali de tehlikeli olsa bile yine de pek tatlıydı. Hakkın lütfu ile inşallah mek yakında kucaklaşmamızın kolayı bulunur. Her halde yakında Talha'ı İstanbul'a göndermeyi umarım. O, annesiyle sana kavuşsun, sen de onunla beraber bana gelirsin--Geçer hasret günleri, göz yumum açıncaya kadar.

(3) (Hayat ve Kitaplar) isimindeki eserden bahsederken yazarı Ahmet Şuayb 'ın mektebinizde (İdare Hukuku) öğretmen yardımcısı olduğundan ve dersin öğretmeni Hakkı Bey olup ~~xxxx~~ bulunmadığı günlerde onun görevini yaptığından bahsediyorsun.

(4) Şuayb Efendi, Hayat ve Kitaplar adlı eserin yazarı değil, âdeta mütercimidir. Meselâ Hippolyte Taine'i (Revue Encyclopédique)'den aynen

(1) Ebuzziya Tefvik Bey'in en büyük oğlu. Öl. 1896.

(2) Ebuzziya Tefvik Bey'in ikinci oğlu. Öl. 1921.

(3) Yazar, hukukçu ve tarihçi. Öl. 1910

(4) Fransız filozof, ~~kririkçi~~ eleştirmen ve tarihçisi. Öl. 1893.

almış olduğu gibi, Flaubert'leri (1), (2) da öbür eserlerden tercüme etmiştir.

Gelelim Droit Administratif veya Droit Politique derslerini öğretmekle görevli olanlara. İster Hakkı Bey olsun, ister Şuayp Efendi olsun bizde bugün Siyasî Hukuk okutacak bir kimse yoktur. Niçin dersin :

Çünkü Siyasî Hukuk iki çeşittir : Birisi İç Siyasî Hukuk, öbürü Dış Siyasî Hukuk'dur.

Dış Siyasî Hukuk her devletin öbür devletlerle olan bağlarını ve ilişkilerini anlatır. Buna başka bir deyimle, bilinen şekliyle, (Devletler Hukuku) derler.

İç Siyasî Hukuk, devletle halkı arasındaki kanunî ve nizamî bağları açıklar. Bu İç Siyasî Hukuk da ikiye ayrılmıştır, yahut ayrılır.

İşte oğlum, bunu Fransızca bilip de kendi diline çevirmeye kudreti olan herkes böyle tarif eder. Bâzı açıklamaya değer taraflarını da geniş olarak anlatmaya kudreti varsa onu da yapar. Öğrencilerini gerekli bilgilerle kuvvetlendirir. Örnekler söyler. Fakat bununla Siyasi Hukuk...

(Bu belgenin bundan ötesi ele geçmemiş bulunmaktadır)

(1) ~~Enstans Flaubert~~ Meşhur Fransız romancısı. Öl. 1880.

(2)